

„ROLA PORADNICTWA ZAWODOWEGO W KSZTAŁTOWANIU DECYZJI EDUKACYJNYCH I ZAWODOWYCH”.

KRZYSZTOF PUC

KRAKOWSKIE CENTRUM DIALOGU SPOŁECZNEGO

MIŃSK MAZOWIECKI, 15 LUTEGO 2024 R.

DORADZTWO – PORADNICTWO ZAWODOWE

JAKO - TOWARZYSZENIE LUDZIOM
W DRODZE.

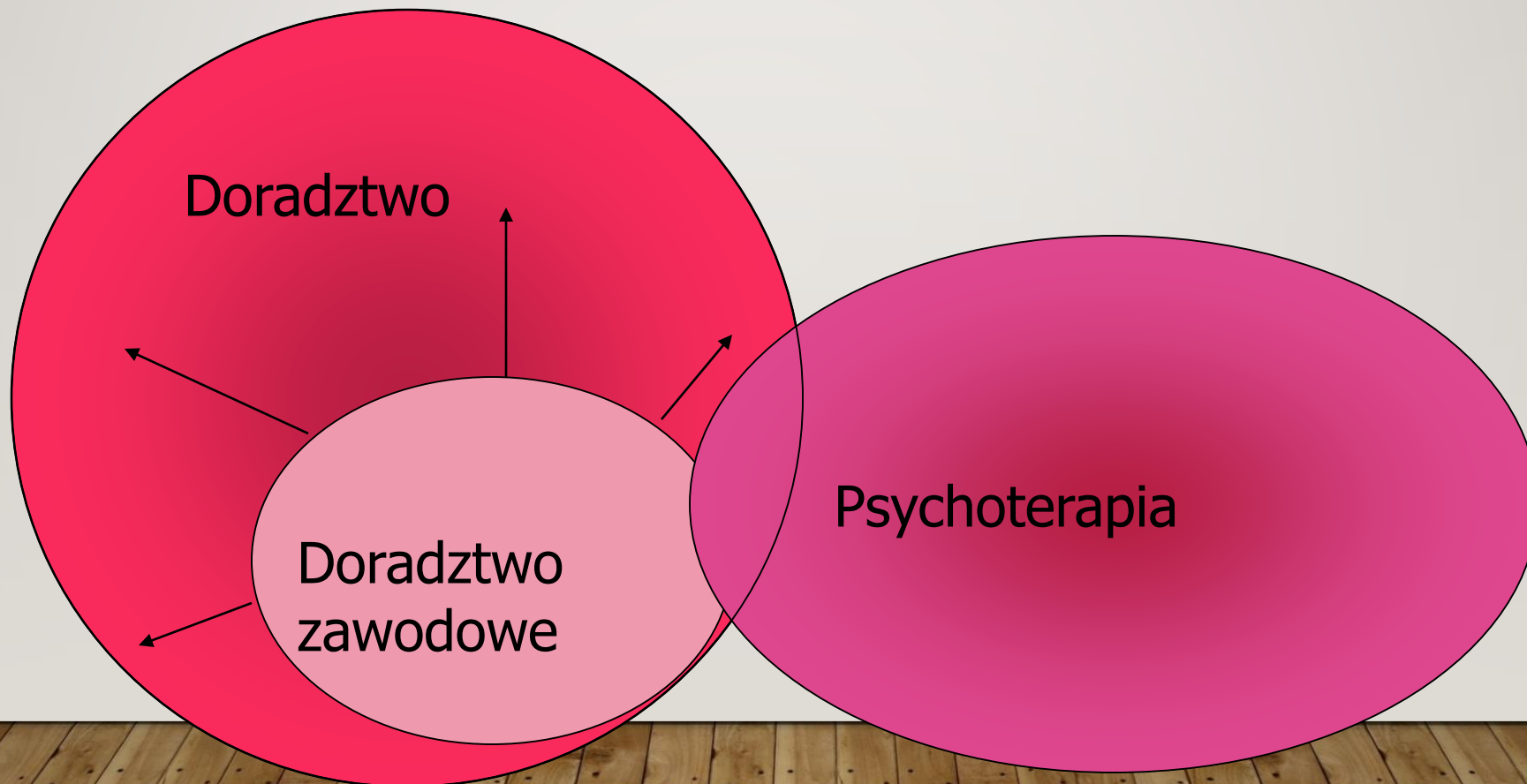
AMERYKAŃSKIE STOWARZYSZENIE PORADNICTWA I ROZWOJU

PORADNICTWO TO DZIAŁALNOŚĆ:

- Profesjonalna
- Zawierająca w sobie wiele specjalności
- Relatywnie krótkotrwała
- Etapowa
- Pomagająca jednostkom zdrowym psychicznie
- Dotycząca problemów rozwojowych i sytuacyjnych
- Oparta na teorii
- Regulowana przez standardy etyczne i prawne
- Występująca w określonych strukturach

RELACJE MIĘDZY POJĘCIAMI

DORADZTWO W DOKUMENTACH KOMISJI EUROPEJSKIEJ

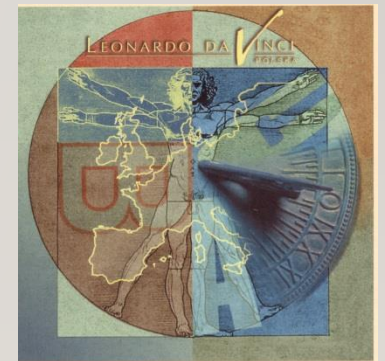

DORADZTWO NIE JEST:

- Informowaniem,
- Dawaniem rad, sugestii i poleceń,
- Nie jest przekonywaniem,
- Nie jest wywieraniem wpływu poprzez groźby, ostrzeżenia i przymus,
- Nie jest procesem selekcji i rekrutacji,
- Nie jest synonimem rozmowy.

DORADZTWO ZAWODOWE

Proces, w którym doradca zawodowy pomaga klientowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie samego w odniesieniu do środowiska pracy, aby umożliwić mu realistyczny wybór lub zmianę zatrudnienia lub też osiągnięcie właściwego dostosowania zawodowego.

GŁÓWNE TRENDY DORADZTWA ZAWODOWEGO W UE

- Umocnienie roli doradcy zawodowego w społeczeństwie,
- Odformalizowanie pracy doradczej,
- Doradztwo jako proces – obejmuje całe życie,
- Model otwarty – współpraca z wieloma instytucjami,
- Klient jest aktywnym podmiotem procesu doradczego,
- Komputeryzacja usług doradczych,

PODZIAŁ DORADZTWA ZAWODOWEGO – SEKTOR PRACY

- Poradnictwo zawodowe (indywidualne i grupowe) – Metoda Edukacyjna, Kurs Inspiracji, Gotowość do zmian, Podejście zorientowane na zasoby (metoda hiszpańska).
- Zajęcia aktywizujące (warsztaty planowania kariery zawodowej, aktywnego poszukiwania pracy, Klub Pracy).
- Informacja zawodowa (indywidualna i grupowa).

ORIENTACJA ZAWODOWA - SEKTOR EDUKACJI

Podjęcie przez młodego człowieka będącego uczniem, mądrej i trafnej decyzji dotyczącej wyboru zawodu często nie jest łatwe. Należałoby dostarczyć jak najwięcej informacji, które warunkują trafność decyzji zawodowych i skuteczność jej realizacji.

WAŻNE CZYNNIKI PRZY WYBORZE ZAWODU.

1. czynniki wewnętrzne – związane bezpośrednio z człowiekiem, z jego indywidualnymi cechami, rozwojem, z tym jaki on jest (zainteresowania, zdolności, temperament, umiejętności, cechy, wartości, zdrowie)
2. czynniki zewnętrzne – znajdujące się poza człowiekiem, czynniki sytuacyjne wpływające na niego w mniejszym bądź większym stopniu ale które należy brać pod uwagę (zawody, rynek pracy, tendencje).

PSYCHOLOGICZNE PODSTAWY WYBORU ZAWODU – PRZEGLĄD KONCEPCJI

- Cechy i czynniki (F.Parsons/ J. Holland)
- Psychodynamiczna (E.Bordin, A.Roe)
- Rozwojowa (E.Ginzberg, D.Super)
- Poznawczo-społeczna (D.Tideman, J.Krumboltz)

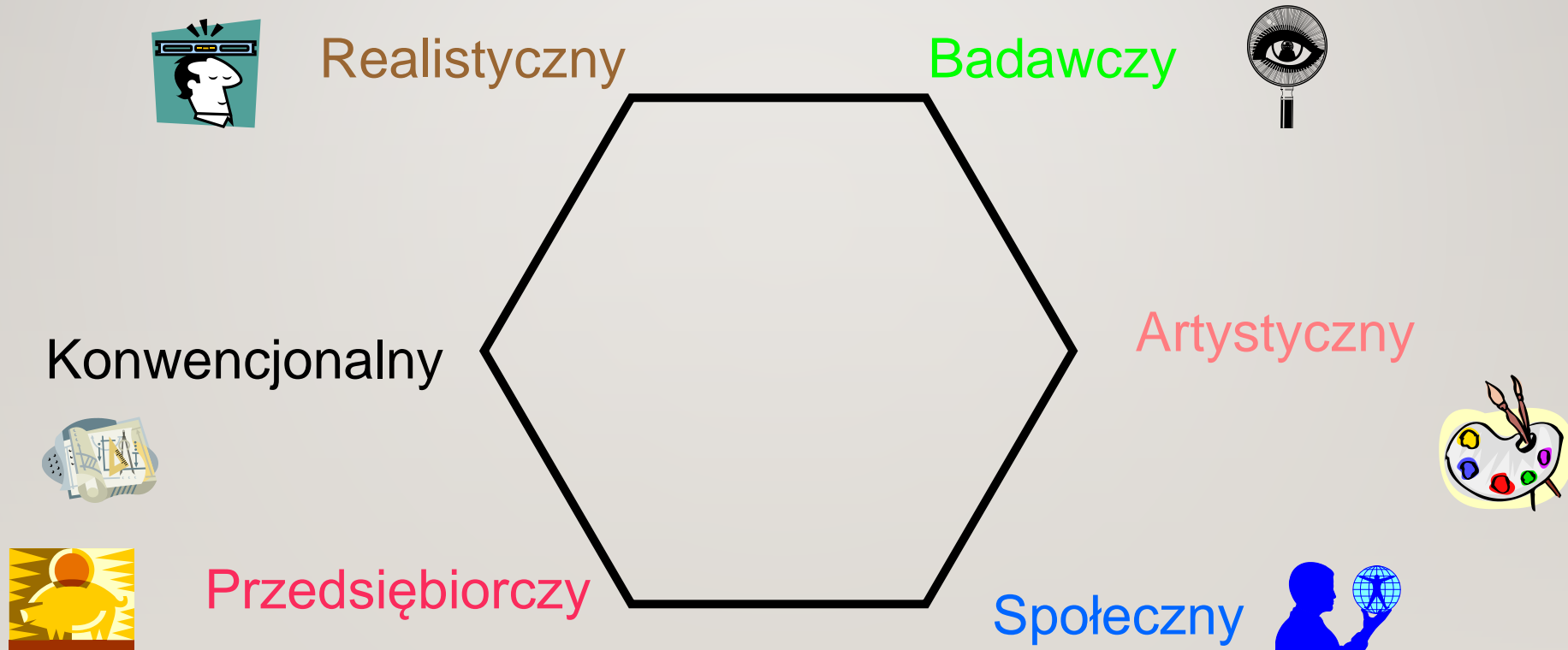

FRANK PARSONS

- lepiej jest wybierać zawód niż polować na jakąkolwiek pracę,
- wybór zawodu powinien być poprzedzony autodiagnozą oraz poradą zawodową – poradnictwo zawodowe
- powinno się dostarczać szerokiej wiedzy o zawodach aby nie dokonywano przypadkowych wyborów – orientacja zawodowa (informacja zawodowa)

TEORIE CECHY I CZYNNIKA

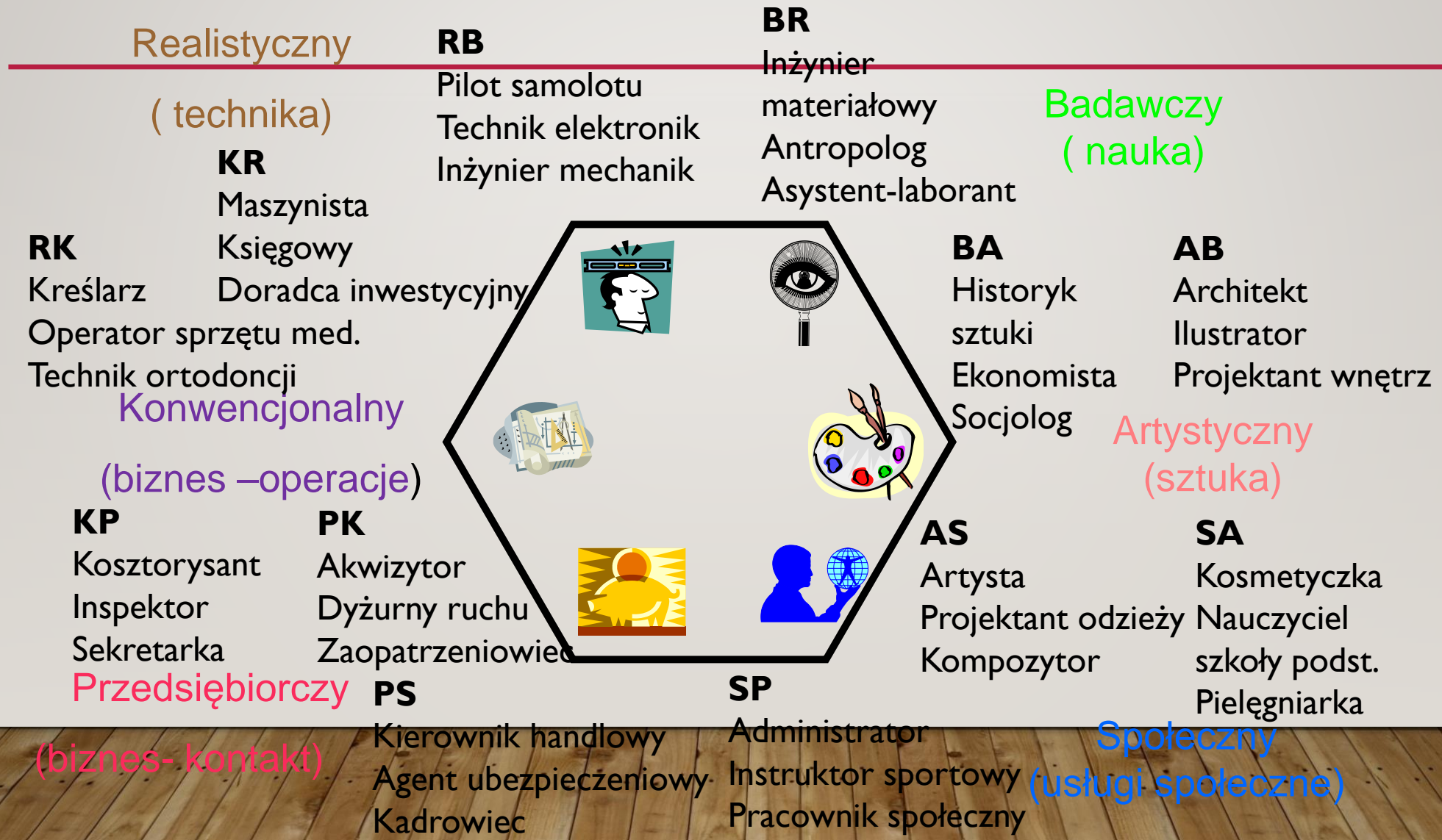
– FRANK PARSONS, JOHN HOLLAND

PREFERENCJE ZAWODOWE – WYBRANE ZDOLNOŚCI I CZYNNOŚCI

Preferencje zawodowe	Zdolności oraz czynności
REALISTYCZNE [R] (Technika)	Wymaga zdolności mechanicznych oraz siły fizycznej lub koordynacji w pracy z obiektami, maszynami, narzędziami, ciężkim sprzętem, uprawami lub zwierzętami
BADAWCZE [B] (Nauka)	Wymaga zdolności intelektualnych lub analitycznych do obserwacji, oceny lub budowania teorii w celu rozwiązywania problemów
ARTYSTYCZNE [A] (Sztuka)	Wymaga zdolności artystycznych twórczych, ekspresyjnych do przekazywania uczuć i wizji estetycznych w formie słów, ruchów, barw, dźwięków i form
SPOŁECZNE [S] (Usługi społeczne)	Wymaga zdolności w pracy z ludźmi w celu instruowania, wyjaśniania, pomagania, szkolenia, rozwijania
PRZEDSIĘBIORCZE [P] (Biznes-kontakt)	Wymaga zdolności perswazyjnych, nadzorczych, kierowniczych i przywódczych w celu osiągnięcia instytucjonalnych, społecznych, ekonomicznych i politycznych celów
KONWENCJONALNE [K] (Biznes-operacje)	Wymaga zdolności do dokładnego i szczegółowego zbierania danych, gromadzenia i organizowania danych na podstawie określonych instrukcji i procedur działania

PREFERENCJE ZAWODOWE I NIEKTÓRE ZWIĄZANE Z NIMI ZAWODY

PYTANIA BADAWCZE

- Dlaczego ludzie wybierają określoną drogę edukacyjną i zawodową?
- Dlaczego ją zmieniają?
- Dlaczego preferencje zawodowe zmieniają się wraz z fazami życia człowieka?
- Czym jest zbieżność, spójność osobowości, tożsamość zawodowa, profile osobowości.

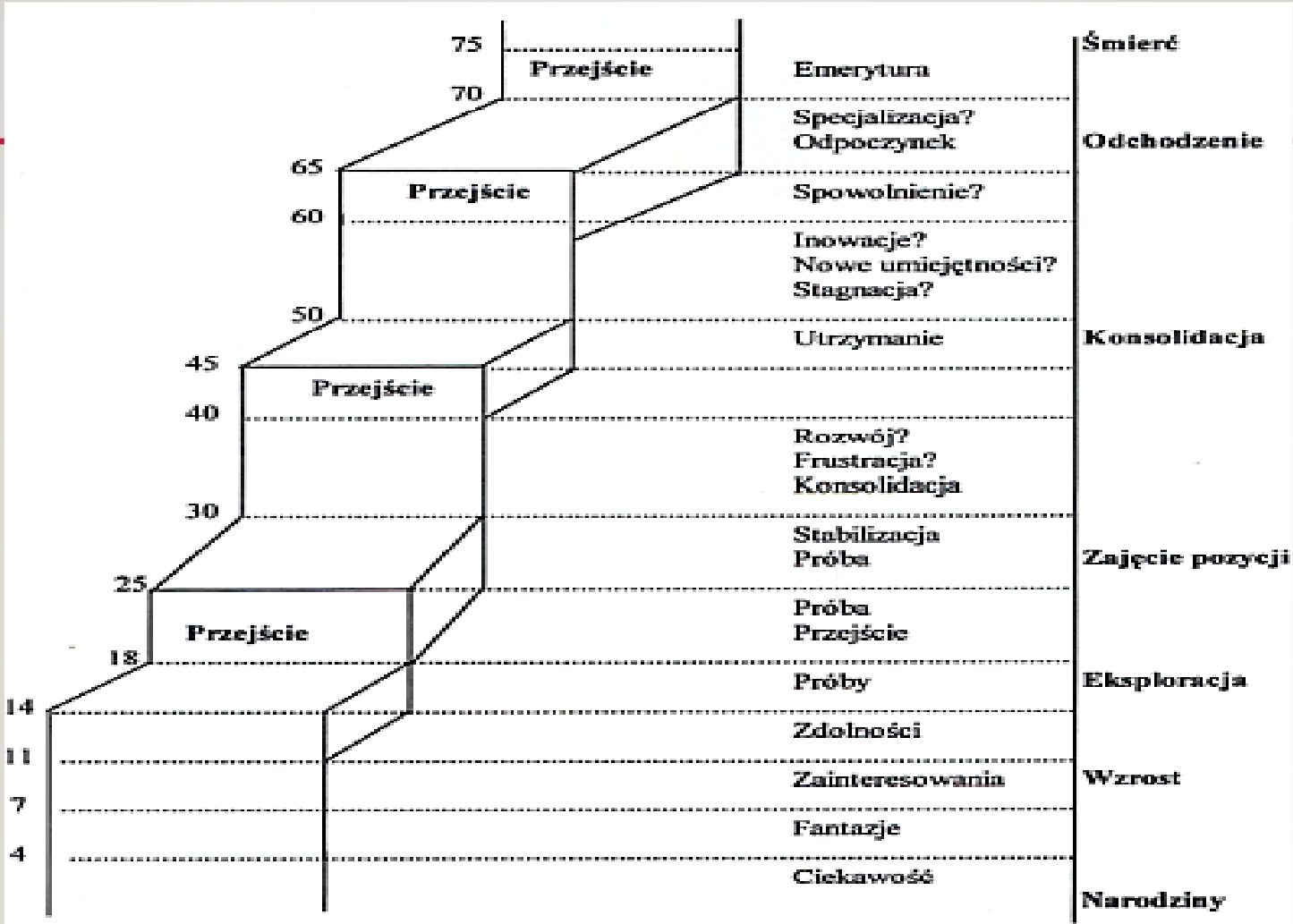

BEZDECYZYJNOŚĆ JAKO SKUTEK PRÓŻNI DECYZYJNEJ W PROCESIE PRZEJŚCIA DO DOROSŁOŚCI.

Jednym z najważniejszych skutków procesów globalizacji, wirtualizacji i nieciągłości w sferze wartości życia jest psychologiczne zjawisko określane mianem bezdecyzyjności. Jest to zbiór afektywnych, poznawczych i behawioralnych reakcji na trudności, jakie jednostka napotyka w procesie definiowania i wyrażania swojej tożsamości w otaczającej rzeczywistości, która ma charakter rozmyty.

KONCEPCJA ROZWOJU KARIERY ZAWODOWEJ DONALDA E. SUPERA

TEORIE POZNAWCZO SPOŁECZNE - J. KRUMBOLTZ

CZTEROCZYNNIKOWA KONCEPCJA SPOŁECZNEGO UCZENIA SIĘ

- Czynniki genetyczne – płeć, rasa, wygląd, sprawność fizyczna
- Uczenie się i zdobywanie doświadczeń
- Czynniki środowiskowe – miejsca pracy, polityka, zasoby rodzinne, społeczność lokalna
- Umiejętności zadaniowe

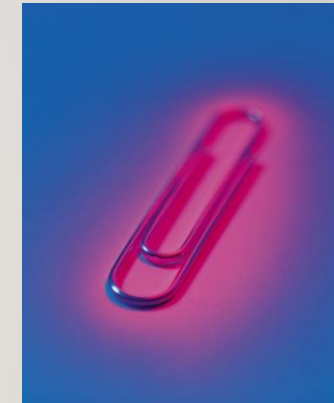
CIĄGŁE KSZTAŁCENIE ROZWIJA OSOBOWOŚĆ. CZY WYTRWAŁOŚCI W PLANACH EDUKACYJNYCH MOŻNA SIĘ NAUCZYĆ ?

Wyniki badań pokazują, że tak. **Zachowanie akceptujące oraz konsekwentne postępowanie obojga rodziców wobec dziecka wiąże się pozytywnie z podejmowaniem przez nie w przyszłości nieustannego rozwoju intelektualnego na różnych płaszczyznach.** – Wymienione strategie rodzicielskie mogą sprzyjać kształtowaniu się takich cech w dzieciństwie, które następnie umożliwią ten rodzaj aktywności w dorosłości.

TESTY I KWESTIONARIUSZE

- Testy psychometryczne (obejmują testy zdolności poznawczych)
- Testy psychologiczne
- Testy inteligencji
- Testy merytoryczne i językowe
- Testy badające predyspozycje psychiczne i zawodowe
- (Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji, Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych, TKK, BBT Achtlich, Kwestionariusz Predyspozycji Zawodowych (uczniowie), Test Gallupa (określona ilość kompetencji, talenty –on-line).

WYBRANE ZAWODY PRZYSZŁOŚCI

Jedne są owocem rozwoju technicznego i zmieniającej się rzeczywistości,

inne przychodzą do nas z Zachodu.

WYBRANE ZAWODY Z PRZYSZŁOŚCIĄ

- Osteopata -trochę rehabilitant, trochę lekarz
- Konsjerż – nie tylko portier, na prośbę gości dostarcza zakupy ale i załatwi bilety na mecz
- Personal shopper – osoba, która zadba o odpowiednią zawartość szafy
- Podolog – specjalista chorób stopy i stawu skokowo-goleniowego
- Researcher – wyszukuje dane i dostarcza je w formie raportu
- Koordynator pacjenta – zapewnia przepływ informacji tak aby leczenie było dostosowane do indywidualnych potrzeb pacjenta
- Etyczny haker – specjalista, który za odpowiednim wynagrodzeniem będzie włamywać się do sieci korporacyjnej zatrudniającej go firmy. Ma wyszukać słabe punkty w systemie zabezpieczeń oraz proponować bezpieczniejsze rozwiązania
- Petsitter – profesjonalny opiekun psów i kotów.
- Certyfikator „prawdy” – odróżnianie prawdy od fałszu algorytmów sztucznej inteligencji np. głos, obraz, tekst

PRZYSZŁOŚĆ - ZAWODY, KTÓRYCH MOŻE NIE BYĆ

- Tempo zmian jest niewiarygodne w związku z działaniami sztucznej inteligencji – prof.A. Dragan
- Pilot wojskowy (myśliwce odrzutowe), pilot,
- Programista (komputery),
- Redaktor/ dziennikarz (tworzenie artykułów),
- Dentysta, lekarz (diagnostyka),

MOŻLIWOŚĆ PODNOSZENIA KOMPETENCJI DORADCZYCH

- Firmy szkoleniowe,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- EPALE – elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie,
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Zeszyty informacyjno-metodyczne doradcy zawodowego,
- Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych
- Pracuj.pl

RODZAJE PORADNICTWA ZAWODOWEGO

- Poradnictwo dyrektywne (ekspert, informator)
- Poradnictwo dialogowe (informator, konsultant, opiekun)
- Poradnictwo liberalne (opiekun, leseferysta).

ROLA (CEL) PORADNICTWA ZAWODOWEGO

Udzielenie klientowi (uczniowi) pomocy w osiągnięciu możliwie najlepszego poziomu dostosowania zawodowego z punktu widzenia społecznego, psychologicznego, ekonomicznego i profesjonalnego.

Poradnictwo zawodowe nie jest ograniczone do jakiejś szczególnej grupy wiekowej czy zawodowej.

PYTANIE

Gdybyś był / była przekonana, że to się
powiedzie, dzisiaj byłbym/ byłabym

(jaki zawód ?)

DZIĘKUJĘ

Krzysztof Puc

sekretariat@kcds.edu.pl

Krakowskie Centrum Dialogu Społecznego

<https://www.facebook.com/kcdskrakow/>